

ŞUBAHA / ŞUBOHO TV Programı

Şubaha / Şuboho, Süryanicede "değer vermek ve şifalandırmak" anlamına gelir.

Günümüzde bireysel ve toplumsal hayatın hemen her alanında karşılaştığımız sorunların kalıcı çözümlerinden biri, bilinci yükseltmek ve yeni bir düşünce düzeyi geliştirmektir. Çünkü bireyin gelişimi de toplumun dönüşümü de büyük ölçüde bilinç düzeyiyle ilişkilidir. Bilinç derinleşmeden düşünce yenilenmez; düşünce yenilenmeden de yaşamın niteliği köklü biçimde değişmez.

Bu nedenle daha iyi bir yaşamın inşası için bilinç gelişimine yönelik çalışmalara önem vermek bir tercih değil, temel bir gerekliliktir. Sokrates'e atfedilen şu söz, bu gerçeği çarpıcı biçimde ifade eder: **“Eğitimin pahalı olduğunu düşünüyorsanız, cehaletin bedelini hesaplayın.”**

Ben öteden beri bu tür çalışmalarda Süryani kültürünün hikmetinden beslenmenin ve bu mirastan yararlanmanın önemine inanıyorum. Çalışmalarımı da bu anlayış doğrultusunda sürdürüyorum. Çünkü insan, atalarının bilgeliğini tanıdıkça kendi kökleriyle daha sahici bir ilişki kurar; hak ve hakkaniyetten ödün vermeden yaşam sevincini beslemenin, insan ilişkilerini güzelleştirmenin ve hayatın anlamını derinleştirmenin yollarını keşfeder.

Çağımızın önemli sorunlarından biri, geçmişin bilge öğretileriyle aramızdaki bağın zayıflamasıdır. Oysa kültür, yalnızca geçmişten devralınan gelenekler bütünü değildir; bir toplumun hafızasını, değerlerini ve anlam dünyasını taşıyan canlı bir varoluş zeminidir. Tıpkı bedeninin insanın varlığını taşıması gibi, kültür de toplumun ortak hafızasını ve aidiyet duygusunu taşır. İnsanın bu zeminden kopması, kendi varlığını besleyen kaynaklardan uzaklaşması demektir. Kökleriyle bağını kaybeden bir toplum, zamanla kendisini anlama ve geleceğini anlamlı biçimde kurma imkânını da zayıflatır.

Bu düşünceden hareketle, toplumun duyarlı kesimlerinden gelen yoğun talep üzerine, Hollanda'da faaliyet yürüten Süryani Medya Vakfı Başkanı Değerli Yawsef Beth Turo'nun moderatörlüğünde, Diyarbakır'ın kadim atmosferini taşıyan bir mekânda ŞUBAHA / ŞUBOHO adıyla beş Süryanice televizyon programının çekimini yaptık.

Her biri 40–45 dakika olan bu programlarda, Süryani kültürünün düşünsel ve ahlaki mirasını günümüzün ihtiyaçlarıyla buluşturmayı amaçladık.

ŞUBAHA / ŞUBOHO'nın iki ayrı anlamı da (değer vermek ve şifalandırmak), programın temel yaklaşımını ortaya koymaktadır. Çünkü değer vermek, insanı, kültürü ve hayatı anlamlı kılan unsurları fark etmek; şifalandırmak ise insanın iç dünyasında ve toplumsal ilişkilerinde oluşan yaraları anlamak, onarmak ve iyileşmeye alan açmaktır.

Gerçek anlamda değer vermek, yalnızca bir şeyi kıymetli bulmak değil, onun varlığını korumak ve gelişmesine katkıda bulunmaktır. Şifalandırmak da yalnızca görünen sorunu gidermek değil, sorunun köklerine inerek yeniden bütünleşmenin imkânlarını aramaktır.

Bu bakımdan ŞUBAHA / ŞUBOHO, yalnızca bir televizyon programının adı değil; insanı, kültürü ve toplumu anlama, onlara hak ettikleri değeri verme ve ihtiyaç duyulan dönüşüme katkıda bulunma yönünde bir düşünce ve hizmet çağrısıdır.

Programlarda ele aldığımız Süryanice kavramların temel amacı, insanın yalnızca ne düşündüğünü değil, nasıl bir insan olduğunu, hangi değerlerle yaşadığını ve nasıl bir hayat kurduğunu da sorgulamasına katkıda bulunmaktır. Çünkü insanın gelişimi, yalnızca bilgi edinmesiyle değil, edindiği bilgiyi idrake, idraki ahlaka, ahlakı da yaşama dönüştürebilmesiyle mümkündür.

Günümüzde bilgi çoğalırken anlam duygusunun, sorumluluk bilincinin ve insan ilişkilerini besleyen bağların aynı ölçüde güçlendiğini söylemek zordur. Bu nedenle ihtiyaç sistemi ve karşılıklı bağımlılık, mutlak sahiplenme ve emanet bilinci, diğerkâmlık, hakiki ve sahte benlik, şefkat, empati, tevazu, içsel dönüşüm ve hizmet gibi kavramlar yalnızca teorik tartışmalar değildir. Bunlar, bireysel ve toplumsal hayatın sağlıklı biçimde sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyduğumuz ahlaki dayanaklardır. Aynı zamanda insanın kendisiyle, başkalarıyla ve hayatın bütünüyle kurduğu ilişkileri yeniden değerlendirmesine imkân sunan düşünsel araçlardır.

Süryani irfanının bize hatırlattığı temel gerçeklerden biri şudur: İnsanın dış dünyada gerçekleştirmek istediği dönüşüm, kendi iç dünyasını tanıması ve dönüştürmesiyle başlamalıdır. Bunun için bilgi kadar içsel donanım, farkındalık kadar disiplin,

düşünce kadar uygulama gerekir. İnsan kendi iç dünyasında bir düzen kurmadan dış dünyada kurduğu düzenin kalıcılığını ve sahiciliğini güvence altına alamaz. Zira toplumsal yapıların niteliği, onları oluşturan insanların bilinçleri, değerleri ve davranışlarıyla yakından ilişkilidir.

Bu bakımdan programlarda ele aldığımız kavramları yalnızca geçmişten devralınmış düşünceler olarak görmüyoruz. Onları; bugünün insanının benlik, güç, sorumluluk, yönetim, ilişkiler ve anlam arayışı gibi temel meselelerine ışık tutabilecek canlı bir düşünce mirası olarak yeniden ele alıyoruz. Amacımız, bu kavramların özünü korurken onların günümüz dünyasında ne ifade ettiğini, insanın kendisiyle ve toplumla ilişkisine nasıl katkıda bulunabileceğini ortaya koymaktır.

Çünkü hikmet, yalnızca geçmişte söylenmiş doğru sözleri bilmek değildir; o sözlerin özündeki hakikati kavramak, hayatla ilişkilendirmek ve yaşanabilir kılmaktır. Kültürel mirasa değer vermek, onu yalnızca anmakla değil, taşıdığı hikmeti bugünün ihtiyaçlarıyla buluşturmakla mümkündür. Bu hikmetin şifalandırıcı gücü de ancak insanın düşüncesine, ahlakına, ilişkilerine ve davranışlarına yansıdığında ortaya çıkar.

Kısacası, bu çalışmayla amacımız geçmişte tekrar etmek değil; Süryani kültürünün hikmetine değer vermek, onun toplumu şifalandırabilecek birikimini yeniden keşfetmek ve bu birikimi günümüzün idrakiyle buluşturarak geleceğe taşımaktır. Çünkü değer verilen şey yaşar; hikmeti anlaşılan şey yol gösterir; hayatın içine taşınan hakikat ise insanı ve toplumu dönüştürür.

Yusuf Beğtaş